

Kaunokirjallisuuden Finlandia-palkintoehdokkaat, perustelut 2025

Lautakunta: Silvia Hosseini (pj), Mikko Hakkarainen, Eva Havo, Anne Ikonen, Juho Milonoff ja Reetta Ronn

Monika Fagerholm: Döda trakten/Kvinnor i revolt Eristystila / Kapinoivia naisia (Förlaget / Teos) Suomennos Hannimari Heino

En ung människas utveckling och det sociala brytningsskedet på 1970-talet flätas samman i en intensiv roman, vars vindlande berättande binder ihop individens drömmar, en skildring av familjedynamik samt tidsperiodens radikala politiska rörelser. Författaren har en oöverträffad stil: meningarna bryts upp av förtydliganden, kommentarer och kulturella hänvisningar som fördjupar karaktärerna och berättandets intensitet.

Nuoren ihmisen kasvu ja 1970-luvun sosiaalinen murros kietoutuvat toisiinsa hengästyttävässä romaanissa, jonka pyörteinen kerronta kieputtaa yhteen yksilön haaveet, perhedynamiikan kuvauksen sekä aikakauden radikaalit poliittiset liikkeet. Kirjailijan tyyli on jäljittelemätöntä: lauseita katkovat täsmennykset, sivuhuomautukset ja kulttuuriset viittaukset syventävät henkilöhahmoja ja kerronnan intensiteettiä.

Marjo Niemi: Pienen budjetin sotaelokuva (Teos)

Romaani on karnevalistinen sotaretki kuolleen isän mieleen ja yhden työläisperheen historiaan. Näivettyntä tehdaspaikkakunta miljöönä osoittaa, että suomalainen luokkayhteiskunta on materiaalista, ruumiillista todellisuutta. Kirjailijan kieli on täysin omanlaistaan – rosoista ja riemastuttavaa. Ylisukupolvisen trauman viiltävä kaunokirjallinen analyysi on vuoroin hirveää, vuoroin hauskaa luettavaa.

Riko Saatsi: Yönistujat (Gummerus)

Muodoltaan hallittu, puhutteleva romaani kertoo karjalaisen evakkoperheen kokemuksista. Yhden vuorokauden tapahtumien kautta teos kuvaa syrjintää ja vieraaseen kulttuuriin sopeutumisen vaikeutta tavalla, joka saa pohtimaan pakolaisten asemaa myös nykyajassa. Kirjailijan täsmällinen ilmaisu ja kertomuksen karjalankieliset jaksot tukevat romaanin tärkeää teemaa, äidinkielen merkitystä yksilön ja yhteisön identiteetille.

Elli Salo: Keräilijät (Otava)

Kolme siipeensä saanutta naista kohtaa hylätyllä rajavartioasemalla Kainuun korvessa. Päähenkilön hanke sodanaikaisten joukkohautojen kartoittamiseksi etenee, muttei suunnitellusti. Vivahteikas kerronta ja pakoton huumori sykkähdyttävät omintakeisessa romaanissa. Melankolia ja komiikka, ihmisyyden ja elämyksen sekä kohtalon oikut ja tragediat ovat teoksen humanistisen ja ekologisen sanoman aineksia.

Jarkko Volanen: Vainovalkeat (Teos)

Pelottavan realistinen ja ajankohtainen totalitarismin kuvaus näyttää eleettömästi, miten poliittinen vaino ja rakenteellinen väkivalta vaurioittavat yksilöitä ja ihmissuhteita. Lukijaa kosiskelematon kerronta antaa tilaa moniulotteisille henkilöhahmoille ja painaville teemoille. Romaanin tapahtumat käynnistää prologi, joka kuuluu suomalaisen kirjallisuuden vaikuttavimpiin kaupunkimiljöön kuvauksiin.

Hanna Weselius: Pronominit (WSOY)

Älyyn ja tunteeseen vetoava, monikerroksinen romaani kertoo ihmislajista maailmanlopun kynnyksellä. Tapahtumat sijoittuvat lentokoneeseen, jossa sattumanvarainen ihmisjoukko istuu matkalla tuntemattomaan päämäärään ja vaikenee monisanaisesti siitä, mistä pitäisi puhua. Teoksen tarkkanäköinen allegorisuus, taidokas kerronta ja unenomaiset, kylmäävät yksityiskohdat jäävät vahvasti alitajuntaan.